

Силабус курсу «Комунікативні стратегії та комунікаційні технології»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Освітньо-професійна програма – «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Рік навчання: 4, Семестр: 8

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

КЕРІВНИК КУРСУ

ПІП

к. філол. н., доцент **Блашків Ольга Володимирівна**

Контактна інформація

o.blashkiv@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спілкування впливає на всі фактори нашого життя. Незалежно від того, чи працюємо ми в діловому співтоваристві, зміцнюючи свої особисті стосунки, чи просто прагнемо підвищити комфорт у спілкуванні з іншими людьми в цілому. Ефективне спілкування – це ваш міст від потенційно небезпечних непорозумінь до особистого та професійного успіху.

Головною метою навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії та комунікаційні технології» є розвиток навичок вільного коректного використання мовних засобів у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського й професійного життя, вивчення сучасних комунікативних стратегій і тактик, оволодіння теоретичними основами комунікаційних технологій та практичними вміннями застосування їх у професійній діяльності.

Основні цілі і завдання навчального курсу «Комунікативні стратегії та комунікаційні технології»:

- наголошення важливості дисциплін, пов'язаних із впливом людини на людину у зв'язку зі зміною системи комунікації з ієрархічної (основним компонентом є наказ, роль отримувача інформації різко знижена) на демократичну (основним компонентом є переконання, споживання інформації переміщується з пасивних на активні позиції);
- аналіз дієвих комунікативних стратегій, що реалізують інтенцію мовця і сприяють досягненню його/її комунікативно-прагматичних цілей;
- розвиток комунікативних компетентностей студента.
- формування знань про феномен «комунікаційні технології»: структури, функції, різновиди, теорії, моделі;
- розкриття психологічної природи комунікативних стратегій і комунікаційних технологій та особливостей їх впливу на особистісний розвиток, встановлення міжособистісної та професійної взаємодії, масові комунікативні процеси;
- представлення конструктивних та деструктивних особливостей професійної комунікації та відповідних технологічних прийомів;
- формування умінь підготовки і проведення переговорів, публічного виступу, тренінгу;
- виявлення специфіки побудови комунікативної взаємодії в умовах міжкультурного простору;
- визначення особливостей застосування комунікаційних технологій у професійній діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
1. Комунікація як мовленнєва діяльність. Фактори процесу комунікації	Знати: <ul style="list-style-type: none">• загальне поняття про мовленнєве спілкування;• функції спілкування• моделі спілкування.• елементарні компоненти і засоби комунікації.• канали комунікації.• комунікативний шум.• комунікативні ресурси (мовний код та невербальні компоненти спілкування). Розуміти: <ul style="list-style-type: none">• спілкування як діяльність.	Тести, питання

	<ul style="list-style-type: none"> • типи спілкування. • спілкування як взаємодію. • спілкування як обмін інформацією. • ситуативний контекст спілкування. • зворотній зв'язок у комунікації. 	
2. Продукування і сприйняття мовлення у спілкуванні	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття про мовленнєвий акт. • моделі, етапи і рівні породження мовлення. • моделювання процесу сприйняття мовлення. • слухання і його роль у комунікації. • зворотний зв'язок. • прагматичні аспекти комунікації. • компоненти комунікативного акту, пов'язані з учасниками спілкування. • гендерні аспекти спілкування. • комунікативні інтенції. 	Питання, тести, реферати, завдання
3. Проблема комунікативної взаємодії в комунікології	<p>Розуміти і розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комунікативна взаємодія - інтеракція. • Головні аксіоми • комунікативної взаємодії. • Типи комунікативної взаємодії. • Умотивованість й інтенційність комунікативної взаємодії; <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблеми стратегій і тактик комунікативної взаємодії; • комунікативний кодекс. Закони і правила комунікативної взаємодії; • стратегії дотримання або свідомого порушення максимум (правил) принципу мовленнєвої кооперації. 	Проблемні завдання, питання
4. Мовленнєвий акт і дискурс як одиниці організації мовного коду в комунікації	<p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теорію мовленнєвих актів у риторичному аспекті; • дискурс як одиницю комунікації. • відмінність дискурсу від тексту; • категорію інтерактивності (телеологічності) дискурсу; • категорію континууму та антропоцентричності; • категорію інформативності. • фактуальну та змістовно-концептуальну інформацію в дискурсі; • категорію оцінки. • види оцінок. <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегії вибору релевантного типу/виду мовленнєвого акту; • типи дискурсу; • засоби вираження основних антропоцентрів дискурсу; • прагматичну зв'язність елементів дискурсу. <p>Розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мовленнєвий акт. • локуцію, іллокуцію, перлокуцію; • текстово-дискурсивні категорії: цілісність, інформативність, дискретність, членованість, когерентність, континуум; • експліцитні та імпліцитні засоби вираження концептуальної інформації. 	Питання, тести, реферат, завдання
5. Соціолінгвістичні аспекти діалогічної взаємодії в дискурсі	<p>Знати і розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегію і тактику спілкування; • маніпулювання та актуалізація у спілкуванні; • конгруентність; • рефреймінг; • полеміку у спілкуванні; • техніку аргументації; • конфліктні ситуації та методи їх розв'язання; • механізми взаєморозуміння у спілкуванні. <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теорію лінгвістичної ввічливості • стратегії збереження обличчя мовця і адресата: прийнятності сказаного, мінімізації фактору нав'язування, 	Проблемні завдання, питання

	врахування соціальної дистанції між мовцем і адресатом, соціального статусу мовця і адресата. контактної зони під час спілкування.	
6. Висловлювання як одиниця мовленнєвої поведінки і контекст	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • вербальний і ситуативний контекст. • стратегії використання фактору контексту для розуміння змісту, закладеного мовцем у висловлювання. • лексичні і фразеологічні конфліктогени. • морфологічні засоби конфліктного спілкування. • конфліктогенні комунікативні одиниці. 	Наскрізнi проекти, есе
7. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу	Знати <ul style="list-style-type: none"> • типи стратегій; • логічні та психологічні тактики • основні стратегії ввічливості Д. Ліча. девіації; • стратегії негативної та позитивної ввічливості П. Браун і С. Левінзона. девіації; • теорію релевантності; • вербальні/невербальні, кодовані/некодовані остенсивні (помітні для адресата) стимули; • стратегії використання означених стимулів для передачі наміру мовця. • принцип кооперації Г. П. Грайса. Розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • максимум кількості. • максимум якості. • максимум релевантності. • максимум способу (манери) мовленнєвої поведінки. • конфлікт максим. 	кейси
8. Сутність та природа комунікативних девіацій	Розуміти <ul style="list-style-type: none"> • поняття комунікативної невдачі. • комунікативний саботаж. Знати: <ul style="list-style-type: none"> • типологію комунікативних девіацій. • причини комунікативних невдач з огляду порушення параметрів комунікативної ситуації (за Д. Хаймсом) • ознаки і причини неуспішної мовної комунікації. • типологію комунікативних невдач. • правила спілкування. • способи нейтралізації та запобігання конфліктній комунікації. 	Питання, тести
9. Комунікаційні технології. психологічні аспекти комунікаційних технологій	Знати і розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • поняття технології. • соціальні технології. • символічна організація комунікації. • візуальна організація комунікативного простору. • подієва організація та івенто-менеджмент. • міфологічна організація. • комунікативна організація. 	Проблемні завдання, тести, кейси
10. Технологія підготовки та проведення переговорів	Знати і розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • зміст поняття «переговори». • структуру переговорів. • етапи підготовки і проведення переговорів. • правила проведення успішних переговорів. • характеристики стилів переговорів: позиційний торг та гарвардська модель. • організацію і проведення процесу переговорів. • підготовку сторін до переговорів (місце проведення та облаштування). • процес переговорів. • експертну консультація. • технічні прийоми, які використовуються під час ведення переговорів: перефразування, техніка «так-ні», уточнення, вербалізація, резюмування, «Я-висловлення», прийом «Відходу», прийом «Вичікування», прийом «Затягування», прийом «Висування вимог в останню хвилину», прийом 	Реферати, завдання, командні проекти, тести, кейси

	<p>«Подвійне тлумачення», техніка взаємодії щодо ідентифікації типу людей тощо.</p> <ul style="list-style-type: none"> • прийоми тиску у переговорах. • особливості ведення переговорів у конфліктних ситуаціях професійної діяльності. 	
11. Комунікативні технології пропаганди	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пропагандистські комунікації: поняття, структуру, функції. • моделі сучасної пропаганди. • пропагандистський аналіз. • технології і методи пропаганди. • пропагандистські кампанії (промивання мізків). • техніки нейролінгвістичного програмування. 	Презентації
12. Технології інформаційних війн. Комунікативні технології конструювання реальності (медіація)	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • психологічні операції в конфліктах другої пол. ХХ ст.; • «Холодну війну» як подальший розвиток концепції психологічної війни; • інформаційні війни як війни інформаційної епохи; • форми та способи ведення інформаційної боротьби; • психологічну і кібернетичну війни як складові інформаційної війни; • інформаційну зброю і технології її використання; • об'єкти впливу і класифікація спеціальних інформаційних операцій. <p>Розуміти і розмежувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повсякденність як об'єкт комунікативних технологій. • Проблема конструювання повсякденності. • Повсякденність в культурі постмодернізму. • Технології повсякдення. • Конструювання новин. 	Проблемні завдання, питання, групові проекти

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аль Амморі А. Н., Наумова Н. М., Зозуля Н. Ю. Інформаційні системи та технології. Навчальний посібник. Київ: НТУ, 2019, 149 с.
 2. Блашків О. В. Теорія комунікацій [навч.-метод. посіб.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 107 с.
 3. Зражевська Н.І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
 4. Кінг П. Стратегії і тактики спілкування, або Як знайти спільну мову з кожним / пер. з англ. М. Восковнюк. К.: Книголав, 2017. 128 с.
 5. Комунікації в громадських організаціях / М. В. Говорухіна. К., 2015. 112 с.
 6. Комунікація і криза: як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи / Лара Мудрак. К., 2020. 112 с.
 7. Коулман Аманда Стратегії кризових комунікацій. К. : Фабула, 2023. 200 с.
 8. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / В. М. Манакін. К. : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
 9. Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади. К.: Інститут масової інформації, 2016. 112 с. URL: <https://cutt.ly/bgrxHua>.
 10. Холод О. М. Комунікаційні технології : підручник. К. : КиМУ, 2011. 313 с.
 11. Ясиневич Я. Я. Комунікація громадських ініціатив. Для тих, хто творить зміни. Практ. посібн. / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 104 с.
 12. Angelo G. The 7 Effective Communication Skills: How to be a Better Communicator now. Scotts Valley : Create Space Independent Publishing Platform, 2014.
- Додаткова література:
13. Винник О. Ю. Комунікативні стратегії і тактики впливу на адресата в сучасному англomовному дискурсі програмування : дис. канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2012. 215 с.
 14. Вусик Г. М., Антонюк О. В. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. Том 2, № 1. 2020. С. 213-217.
 15. Канеман Деніел. Мислення швидке й повільне / пер. з англ. М. Яковлев. К.: Наш формат, 2017. 480 с.
 16. Павлова Л. В. Комунікативні стратегії і тактики в англomовному політичному медіадискурсі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Сер.: Філологія. Соціальні комунікації. Т. 29 (68), № 3. 2018. С. 55-60.
 17. Штурхецький С.В. Комунікативні стратегії у місцевому самоврядуванні: аспект соціальної дії // Наукові конференції [Електронний ресурс]. URL: <http://intkonf.org/shturhetskyy-sv-komunikativni-strategiyi-u-mistsevomu-samovryaduvanni-aspekt-sotsialnoyi-diyi>.
 18. Coyle D. The Culture Code: The Secrets of Highly Successful Groups. New York: Bantam, 2018.
 19. Habermas Jurgen. The Theory of Communicative Action: Reason and the Rationalization of Society, Volume 1., 1st Edition. Polity, 2015. 516 p.

20. Strategic Communications: a behavioural approach. 2018. 24 p. URL: <https://gcs.civilservice.gov.uk/wp-content/uploads/2020/03/Strategic-Communications-a-behavioural-approach.pdf>.
21. Wallwork Adrian, Meetings, Negotiations, and Socializing: A Guide to Professional English. New York: Springer Science+Business Media, 2014. 177 p.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Середовище в аудиторії є дружнім, доброзичливим, комфортним, творчим, відкритим до конструктивної критики, спрямованим на самовдосконалення особистості.

Курс передбачає як індивідуальну роботу, так і роботу в команді. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в зазначений термін. Якщо студент відсутній на занятті з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над проектом не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбутись в онлайн.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
1. Опитування (тестування) під час заняття (Тема 1-5 по 10 балів) = 50 балів 2. Письмова робота = 50 балів	30
1. Опитування (тестування) під час занять (Тема 6-11 по 5 балів) = 30 балів 2. Письмова робота = 70 балів.	40
1. Участь у тренінгу = 30 балів. 2. Підготовка та захист КПІЗ - макс. 70 балів	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	дуже добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом